

Gezinsprofielen,
hulp en bescherming

Wat betreft de context: gezinsprofielen

	Vrouw	Man	Kinderen	Totaal
Intieme terreur	23	-	5	28
Gezin in de stress	10	5	5	20
Langdurige zorg	5	2	3	10
Kindgedrag & opvoedstress	13	3	5	21
Complexe conflictscheiding	8	8	4	20
Totaal	59	18	22	99 (74 gezinnen)

Geweld in het gezin

	gezin in de stress	intieme terreur
kindgedrag en opvoedstress		
langdurige zorg		
complexe conflictscheiding		

Intieme terreur (23v)

- Vergaande controle, isoleren, (financieel) afhankelijk maken
- Dwang, bedreigen, vernederen, kleineren, intimideren
- Willekeurig geweld, escalatie van geweld, seksueel geweld
- Geweld ook gericht op kind
- Geweld in jeugd

- Persoonlijkheidsstoornis / Family only / anti sociaal/ patriarchale denkwijze

- Impact slachtoffer (angst, depressie, PTSS, fysieke klachten)
- Impact kind (angstig, trauma, isolement, gedragsproblematiek)

Gezin in de stress (10V/5M)

- Geweld en angst niet op voorgrond
- Incidenteel, chronisch, gevarieerd, beiden gebruiken geweld (asymmetrie)
- Verschillende conflictbronnen
 - Communicatie en persoonlijk (stress, alcohol, persoonlijkheidsproblematiek):
Situatieel (schulden, werkloos, ingrijpende gebeurtenissen)
- Draagkracht/draaglast uit balans; Cumulatie vergroot kans kindermishandeling
- Geweld niet gericht op kind
- Geweld in jeugd

- Impact slachtoffer en impact kind: individuele verschillen

Kindgedrag en opvoedstress (13V/3M)

- Kindgedrag
 - Chronische fysieke gezondheidsproblemen kind, verstandelijk beperkt, persoonlijkheidsstoornis (autisme, dwangneurose, doodsverlangen)
 - Gedragsproblematiek door onveiligheid thuis
 - Partnergeweld (volgens meeste vrouwen) (terreur/stress)
 - Soms geweld kind tegen moeder

Soort gedrag kind: grenzeloos, niet luisteren, spijbelen, weglopen, criminaliteit, drugs, suïcidepogingen

Kinderen uit huis geplaatst meer dan helft gezinnen

Langdurige zorg (5V/2M)

- Psychiatrische zorg/ fysieke zorg/ LVB (of combinatie)
- Moeder/vader met psychiatrische problematiek
- Aandacht voor kind / aandacht voor ouder als persoon?
- Aanleiding voor conflicten en agressie divers (financieel, drugs/alcohol, psychisch)
- Onveilige situatie voor kind (wel/niet door geweld) / verwaarlozing
- Relatief veel MUHP kind , kwetsbare groep (laag inkomen/opleiding/werk)

Complexe conflictscheiding (8V/8M)

- Reden scheiden:
 - Helpt vrouwen ernstig geweld tijdens relatie, andere helft één ernstig incident
 - Mannen geven als reden: depressie partner, vreemdgaan partner, verbaal geweld
 - Beiden: conflicten over opvoeden, psychische problematiek
- Verminderen conflicten:
 - Hulp (sterker worden) en bescherming (OTS reguleren gedrag vader) (V)
 - Uitspraak rechter (M); Stopgesprek politie (M)
 - Volledig gezag bij één ouder
 - Horen van kinderen

[Ruiter, Marzolla & Ramaker, 2020]

Nut of onnut van profielen

- Geen harde scheidslijn intieme terreur en gezin in de stress
- In andere drie profielen aandacht voor intieme terreur/stress
- Impact op kinderen in alle profielen, maar:
 - Intieme terreur meer controle, kans groter op trauma (hetverdwenenzelf.nl)
 - Psychische problematiek (ouderrol overnemen); LVB (boosheid, gedragsproblemen)
- Alcohol, psychische problematiek, schulden, stressfactoren in alle profielen
- Verschillen tussen mannen en vrouwen in alle profielen
 - Vrouwen ervaren (ernstig) geweld; angst, gezondheidsklachten
 - Mannen praten over conflicten, opvoedproblemen (zeer divers)

Hulp en beschermen: terreur

- Intieme terreur: enige optie is weggaan
 - Weggaan met steun: vraag naar geweld, ondersteun, spiegel, veiligheidsplan
 - Vrouwenopvang, gespecialiseerde GGZ, forensische psychiatrie
 - Bieden van bescherming: Hoe bereik je de pleger (rol strafrecht/familierecht)
 - Relatietherapie geen optie tenzij beide toestemmen en gekwalificeerde therapeut
 - Gezamenlijke systemische hulp geen optie
 - contra indicaties: geschiedenis ernstig geweld, wapengebruik, antisociale persoonlijkheid, ernstige mentale ziekte, angst bij slachtoffer
 - Gezamenlijk gezag niet vanzelfsprekend

Hulp en beschermen: gezin in de stress

- Gezin in de stress: diffuus
 - Herkennen van geweld: vraag naar geweld, wie doet wat tegen wie
 - Herkennen van (stapeling) stressfactoren (alcohol)
 - Relatietherapie in geval van communicatieproblemen en stressfactoren motiveren mannen, focussen op vertrouwen
 - Systeemgesprekken: ontschuldigen kinderen / eigen therapeut / kwaliteit
 - Gezinsobservaties en gezinshulp: spiegelen en steunen
 - Opvoedondersteuning, ontlasten ouders, oog eigen problematiek ouders
 - Huisverbod/straatverbod; AWARE

Hulp en beschermen: conflictscheiding

- In alle profielen conflictscheidingen, maar daar minder heftig of langdurig
- Werkzame elementen
 - Geen co-ouderschap (parallel ouderschap)
 - Speciale opvoedondersteuning bij omgangsproblematiek
 - Eigen vertrouwenspersoon kind
 - Snelle beslissing rechter

Werkzame elementen

Het gaat beter met gezinnen als het geweld afneemt, maar pas goed als het stopt

1. **Integrale aanpak: niet doorverwijzen maar samenwerken**
 - tijd, continuïteit & gezamenlijke visie hulpverleners
 - veiligheidsplan verdient meer aandacht (gezamenlijke visie hulpverleners)
 - meer aandacht voor alcoholproblematiek, opstapeling van stressfactoren (TOP3)
 - doorverwijzen als kennis en/of ervaring ontbreekt
2. **Gewelddynamiek doorbreken vraagt om stellen van vragen en bieden bescherming**
 - vertrouwen winnen, continuïteit (blijven ook bij crises), aansluiten bij tempo,
 - vragen stellen en spiegel voorhouden

Dilemma: vertrouwensband of veiligheid

Regie kind en informatie delen met ouder
3. **Randvoorwaarden (voldoende middelen voor nazorg & overleg, geen wachtlijsten, intervisie & scholing, informatiedeling met netwerkpartners)**

Vragen?

msteketee@verwey-jonker.nl

klunnemann@verwey-jonker.nl

edoelman@verwey-jonker.nl